

Kustannusmallit ja hankkeen kustannusarvio

HAKUKOULUTUS 11.5.2022

Sanna Virtanen, Sonja Lyytikäinen ja
Nina Routti-Hietala

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin sisäasioiden rahastot 2021-2027

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Koulutuksen tavoite

Koulutuksessa saat kokonaiskuvan siitä:

- millaisia erilaisia kustannusmalleja on valittavissa
- mikä kustannusmalli sopisi parhaiten juuri teidän hankkeellenne
- miten eri kustannuslajit budjetoidaan

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Koulutuksen sisältö

- Mitä ovat kustannusmallit?
- Kustannusmallit hankeavustuksissa
- Palkkakustannusten budjetointitavat
- Tosiasiallisten kustannusten budjetointi
- Arvonlisävero
- Tilintarkastus
- Hankinnat

Muut koulutuksemme

- **Torstai 12.5.** Operatiivinen tuki avustusmuotona
- **Keskiviikko 18.5.** Hakemuslomakkeen täyttäminen ja lähettäminen EUSA-järjestelmässä
- Kyselytunnit hakemusta valmisteleville: **25.5., 31.5. ja 1.6.**

Lisätietoja hakukoulutuksista:
www.eusa-rahastot2021.fi/tapahtumat

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Mikä on kustannusmalli? 1/2

- kustannusmalli on pohja, jolle hankkeen kustannusarvio laaditaan
- jokaiselle kustannusmallille on oma hakemuslomakkeensa
- yksittäisten kustannuslajien budjetointitapa voi vaihdella kustannusmalleittain
- kustannusmalleilla pyritään yksinkertaistamaan hankkeen kustannusten seuranta ja raportointia
- kustannusmallia ei voi vaihtaa hankkeen aikana

Kustannusmalli
valitaan hankkeen
suunnittelun
alkuvaiheessa

Mikä on kustannusmalli? 2/2

Kustannusmalleissa yhdistellään rahastosäännösten sallimia kustannusten korvaustapoja, joita ovat:

- yksikkökustannukset
- prosenttimääräinen korvaus eli flat rate
- kertakorvaus
- tosiasialliset kustannukset

Ei sovelleta
operatiivisen
tuen
toimintaan

Kustannusmallit hankeavustuksissa

Hankeavustuksissa on käytössä **neljä vaihtoehtoista kustannusmallia**:

- prosenttimääräinen korvaus muihin kuin palkkakustannuksiin = 40 prosentin kustannusmalli
- prosenttimääräinen korvaus välillisiin kustannuksiin = 7 prosentin kustannusmalli
- kertakorvaus
- prosenttimääräinen korvaus välillisiin kustannuksiin vain hankintoja sisältävissä hankkeissa (ns. hankintahankkeissa) = 1 prosentin kustannusmalli

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

40 prosentin kustannusmalli

- Prosenttimääräinen korvaus muihin kuin palkkakustannuksiin
- Hankkeen palkkakustannuksista lasketaan 40 prosentin korvaus, jolla katetaan hankkeen kaikki muut kustannukset (välilliset ja välittömät kustannukset)
- Palkkakustannukset budjetoidaan yksikkökustannuksina (ensisijaisesti) tai tosiasiallisina kustannuksina
- Kustannusmallin käytön edellytyksenä on:
 - hankkeesta aiheutuu palkkakustannuksia
 - mikään hankkeeseen sisältyvä hankinta ei ylitä arvoltaan hankintalainsäädännön mukaista kansallista kynnyisarvoa

Millaisiin hankkeisiin 40 prosentin kustannusmalli soveltuu?

- Tyypillisimmin ns. kehittämishankkeisiin, joissa on hankehenkilöstöä ja hanketoimintoja (ei suuria hankintoja)
- Hankkeeseen voi sisältyä alle kynnyksarvon olevia hankintoja, kuten seminaaripakettien hankintaa, puhujapalkkioita, pieniä käännöskuluja, jne
- Kustannusmallin odotetaan olevan hyödynnettävissä etenkin AMIF-hankkeissa

7 prosentin kustannusmalli (1/2)

- Prosenttimääräinen korvaus välillisiin kustannuksiin
- Hankkeen välittömät kustannukset budjetoidaan tosiasiallisina kustannuksina paitsi palkkakustannukset, jotka budjetoidaan ensi sijaisesti yksikkökustannuksina
- Hankkeen välilliset kustannukset korvataan 7 prosentin korvauksella, joka lasketaan hankkeen välittömistä kustannuksista
- Kustannusmallin käytön edellytyksenä on, että hankkeeseen sisältyy muutakin toimintaa kuin pelkkiä hankintoja

7 prosentin kustannusmalli (2/2)

Välittömät kustannukset:

Hankehenkilöstön palkkakustannukset
(ensisijaisesti yksikkökustannuksina)

Hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen
kuuluvat seuraavat kustannukset
(tosiasiallisina kustannuksina):

- ostopalvelut
- matkakustannukset
- käyttöomaisuus ja kiinteä omaisuus
- aineet, tarvikkeet ja muut kustannukset
- tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset
- tilintarkastuskustannukset

Välilliset kustannukset, jotka katetaan prosenttimääräisellä korvauksella, ainakin:

- hankehenkilöstön käyttöön varatuista toimitiloista, koneista, laitteista ja kalustosta aiheutuvat kustannukset
- taloushallinto-, yleishallinto- ja toimistokustannukset
- hankehenkilöstön osallistumismaksut koulutuksiin ja seminaareihin
- hankehenkilöstön työterveyshuollosta aiheutuvat kustannukset
- hankkeen ohjausryhmän kustannukset

Millaisiin hankkeisiin 7 prosentin kustannusmalli soveltuu?

- Malli tulee harkittavaksi vaihtoehtona etenkin 40 prosentin mallille ns. kehittämishankkeissa
- Soveltuu hankkeisiin, joissa on yksittäisiä hankintoja, joiden ennakoitu arvo ylittää kansallisen kynnyсарvon
- Mallia voidaan käyttää sellaisissa palkkakustannuksia sisältävissä hankkeissa, joissa 40 prosentin kustannusmalli ei riitä kattamaan kaikkia hankkeen toiminnoista aiheutuvia kustannuksia

Kertakorvaus

- Hankkeen kokonaiskustannukset voivat olla enintään 200 000 euroa
- Hanke toteutetaan yleensä yhdessä osassa
- Toteuttaminen voidaan jakaa osiin (toiminto = osa), jos se on tarkoituksenmukaista ja jos kullekin osalle voidaan määrittää selkeä avustuksen maksamisen perusteena oleva tuotos
- Kustannusarvioluonnos laaditaan 7 prosentin kustannusmallia hyödyntäen, jos hanke on jaettu osiin jokaiselle osalle laaditaan erillinen kustannusarvio
- Hakemuksessa on tärkeä kuvata selkeästi ja konkreettisesti hankkeen tavoiteltu tuotos, toimenpiteet sekä ne asiakirjat, joilla tuotosten syntyminen todennetaan
- Hankkeen toteutuneita kustannuksia ei raportoida, vaan avustus maksetaan raportoitujen, toteutuneiden tuotosten perusteella

Millaisiin hankkeisiin kertakorvaus soveltuu?

- Kertakorvaushankkeeksi sopivat hankkeet, joiden toimenpiteet ja tuotokset ovat yksiselitteisesti määriteltävissä, esim. seminaarit ja koulutukset (koulutuskerrat, osallistujien/koulutettujen määrä, jne)
- Kertakorvaushankkeena ei voi toteuttaa hankkeita, joihin sisältyy yksinomaan hankintoja

1 prosentin kustannusmalli (1/2)

- Prosenttimääräinen korvaus välillisiin kustannuksiin vain hankintoja sisältävissä hankkeissa
- Hankkeen välittömät kustannukset budjetoidaan tosiasiallisina kustannuksina
- Hankkeeseen voi sisällyttää vain käyttöomaisuuden ja kiinteän omaisuuden hankinnasta aiheutuvia ja ostopalvelujen kustannuksia, sekä viestintävelvoitteista aiheutuvia kustannuksia
- Välilliset kustannukset korvataan 1 prosentin korvauksella, joka lasketaan hankkeen välittömistä kustannuksista
- Kustannusmallin käytön edellytyksenä on, että hanketoiminnot sisältävät vain hankintoja

1 prosentin kustannusmalli (2/2)

Välittömät kustannukset, jotka budjetoidaan tosiasiallisina kustannuksina

Hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat seuraavat kustannukset:

- käyttöomaisuus ja kiinteä omaisuus (koneiden ja laitteiden tai rakennusten, rakennelmien, rakenteiden ja maa-alueiden hankinta tai vuokraus)
- ostopalvelut
- hankkeelta edellytetystä tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset

Välilliset kustannukset, jotka katetaan prosenttimääräisellä korvauksella

Ainakin seuraavat kustannukset:

- hankkeessa toteutettavien hankintojen hallinnoinnista aiheutuvat palkka- ja matkakustannukset,
- taloushallinto-, yleishallinto- ja toimistokustannukset sekä hankkeen hallinnointia varten varatuista toimitiloista aiheutuvat kustannukset,
- hankkeen ohjausryhmän kustannukset

Millaisiin hankkeisiin 1 prosentin kustannusmalli soveltuu?

- Malli soveltuu erityisesti viranomaisten toteuttamiin väline- tai laitehankintoja tai tietojärjestelmiin liittyviä hankintoja sisältäviin hankkeisiin (eli ns. hankintahankkeisiin)
- 1 prosentin korvauksella välillisiin kustannuksiin hakija voi korvata esimerkiksi hankintojen hallinnoinnista aiheutuvia palkka- ja matkakustannuksia ja muita hallintokustannuksia

Kustannusmallit - yhteenveto

Jos kyseessä on ns. kehittämishanke kustannusmallivaihtoehtoina ovat:

- prosenttimääräinen korvaus muihin kuin palkkakustannuksiin = 40 prosentin kustannusmalli
- prosenttimääräinen korvaus välillisiin kustannuksiin = 7 prosentin kustannusmalli
- kertakorvaus

Jos kyseessä on ns. hankintahanke kustannusmallina on:

- prosenttimääräinen korvaus välillisiin kustannuksiin vain hankintoja sisältävissä hankkeissa = 1 prosentin kustannusmalli

Kysymyksiä ja keskustelua kustannusmalleista

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Palkkakustannusten budjetointi

- Hankkeen palkkakustannukset budjetoidaan joko yksikkökustannuksina tai tosiasiallisina kustannuksina
- Yksikkökustannukset kuitenkin ensisijainen budjetointitapa
- Osa-aikaisesti tai muuten lyhytaikaisesti hankkeessa työskentelevien työaikaosuuden on oltava vähintään 20 prosenttia 100 prosentin työaikaosuutta vastaavasta vuotuisesta työajasta
- Vain perustellusta syystä voidaan hyväksyä työaikaosuus, joka ei kuitenkaan voi olla vähemmän kuin 10 prosenttia 100 prosentin työaikaosuutta vastaavasta vuotuisesta työajasta

Palkkakustannusten yksikkökustannus

- Kun palkkakustannukset budjetoidaan yksikkökustannuksina, on hyväksyttävien palkkakustannusten perustana palkan tuntihinta (yksikkökustannus) ja arvio hankkeessa tehtävistä työtunneista
- Yksikkökustannus lasketaan jakamalla vuotuiset bruttotyövoimakustannukset 1720 tunnilla
- Jos kyseessä on osa-aikainen työntekijä, lasketaan yksikkökustannus 1720 tunnista lasketulla osa-aikaisuuden prosenttiosuutta vastaavalla tuntimäärällä. Esimerkiksi 50 prosenttia työajasta työskentelevällä osa-aikaisella vuotuiset bruttotyövoimakustannukset jaetaan 860 tunnilla.

Bruttotyövoimakustannus

- Bruttotyövoimakustannuksella tarkoitetaan työstä aiheutuneita vuosittaisia palkkakustannuksia, joissa on mukana työnantajan maksamat lakisääteiset sivukulut, lakisääteiset lisät, lomaraha sekä vuosiloma-ajan tai vapaajaksojen palkka
- Tulospalkkiot, luontoisedut, bonukset tai muut vapaaehtoiset työnantajan maksamat erät eivät ole tukikelpoisia eikä niitä voi siten sisällyttää laskennan perusteena oleviin bruttotyövoimakustannuksiin
- Bruttotyövoimakustannuksiin ei katsota kuuluvan ulkomaanedustuksen korvauksia, tai vastaavia korvauksia

Bruttotyövoimakustannusten laskennan perusteet

- Vuotuinen bruttotyövoimakustannus perustuu kyseisen tehtävän tai henkilön todelliseen palkkaan
- Vuotuinen bruttotyövoimakustannus on laskettu saman palkkaluokan työntekijöiden tai vähintään kolmen vastaavan tehtävän palkkakustannusten keskiarvona
- Vuotuiset bruttotyövoimakustannukset johdetaan saatavilla olevista asiakirjoihin perustuvista bruttotyövoimakustannuksista tai työsuhdeasiakirjasta, jolloin ne on asianmukaisesti mukautettu 12 kuukauden jaksoa vastaaviksi
- Vuotuinen bruttotyövoimakustannus on laskettu keskiarvona vähintään kolmesta riittävän lähellä olevasta vastaavasta palkkakustannuksesta

Tosiasialliset kustannukset - Kustannuslajit

- Palkkakustannukset
- Matkakustannukset
- Ostopalvelut
- Käyttö- ja kiinteä omaisuus
- Aineet, tarvikkeet ja muut kustannukset

Tosiasialliset palkkakustannukset

- On perusteltava hakemuksessa erikseen
- Budjettiin arvio hankehenkilöstön todellisista palkkakustannuksista
- Palkan tulee vastata hakijan yleisesti maksaman palkan määrää
- Osa-aikaiset prosenttiperusteisia (työajan oltava vähintään 20%)
- Korvataan tosiasiallisina kustannuksina
 - tulee olla kirjattuna hankkeen kirjanpitoon
 - tulee yksilöidä tosittein
 - vaatii kohdennuksia mm. loma-ajan palkkojen osalta

Matkakustannukset

- Sisältyy 7 % ja 1 % malleihin (sekä kertakorvaushankkeen talousarvioon)
- Sisältää hankehenkilöstön ja osallistujien matkakuluja
- Budjetista tulee käydä ilmi, mihin hanketoimintoihin matkat liittyvät
- Budjetoidaan halvimman julkisen matkustustavan mukaan
- Matkakustannuksiin sovelletaan virka-tai työehtosopimusta
- Korvataan tosiasiallisina kustannuksina
 - tulee olla kirjattuna hankkeen kirjanpitoon
 - tulee yksilöidä tosittein (sis. matkaliput)

Ostopalvelut

- Sisältyy 7 % ja 1 % malleihin (sekä kertakorvaushankkeen talousarvioon)
- Sisältää palveluja, jotka hankitaan kolmannelta osapuolelta
 - asiantuntijapalvelut, kehittämispalvelut
 - käännös- ja tulkkaukspalvelut, kouluttajapalkkiot, koulutuspalvelut
 - tilintarkastus
- Ostopalvelut tulee määritellä jo hakemusvaiheessa
- EU-rahoitus on julkista rahoitusta
 - hankinnoissa tulee noudattaa julkisista hankinnoista annettua lainsäädäntöä sekä annettuja säännöksiä
- Korvataan tosiasiallisina kustannuksina

Käyttö- ja kiinteä omaisuus

- Sisältyy 7 % ja 1 % malleihin (sekä kertakorvaushankkeen talousarvioon)
- Sisältää seuraavanlaisia hankintoja:
 - kalusto, laitteisto, koneet
 - rakennukset, rakennettu maa-alue jne
 - tietojärjestelmiin liittyvät hankinnat, lisenssit jne
- Voivat olla osto-, vuokra-, leasing- tai poistokustannuksia
- Käyttöaste tulee arvioida hakemusvaiheessa (BMVI ja ISF osalta poikkeuksia käyttöasteessa)
- Tulee huomioida hankintoja koskevat säännöt
- Erityisiä vaatimuksia EU- näkyvyydelle
- Korvataan tosiasiallisina kustannuksina

Aineet, tarvikkeet ja muut kustannukset

- Sisältyy 7 % malliin (sekä kertakorvaushankkeen talousarvioon)
- Sisältävät hankkeen sisällöllisestä toteuttamisesta aiheutuneita yksittäisiä kustannuksia
 - muut kulut joita ei ole hankittu ostopalveluna
 - esim. koulutustilan vuokratulot, tilaisuutta varten hankitut materiaalit ja muut tarvikkeet
 - muut pienet kulut
- Korvataan tosiasiallisina kustannuksina

Arvonlisäveron tukikelpoisuus

- On tukikelpoinen, jos avustuksen saaja maksaa sen ja se jää lopulliseksi kustannukseksi
- Hakemuksessa tulee ilmoittaa, sisällytetäänkö alv kustannuksiin
- Ei tukikelpoinen kunnille ja kuntayhtymille
- Jos alv sisällytetään kustannuksiin:
 - tulee hakea verottajan alv- ohjaus tai toimittaa muu tosiasioihin perustuva selvitys
 - on hankekohtainen ja organisaatiokohtainen
 - alv- ohjaus tulee toimittaa hallintoviranomaiselle raportoinnin yhteydessä

Tilintarkastus

- Edellytetään silloin kun:
 - hankkeeseen tai toimintaan sisältyy **palkkakustannuksia, jotka korvataan tosiasiallisesti** aiheutuneiden kustannusten mukaisesti
 - hanke toteutetaan **7 % kustannusmallilla**
 - hallintoviranomainen voi avustuspäätöksellä edellyttää myös muissa tapauksissa
- Kustannukset budjetoidaan hakemusvaiheessa ostopalveluihin
- On hankekohtainen
- Tulee olla suoritettu ulkopuolisen tilintarkastajan toimesta
- Ainoa kustannus, joka voi aiheutua hankekauden ulkopuolella

Hankinnat

EU-rahoitus on julkista rahoitusta. Kun julkisia varoja käytetään hankintoihin, on aina varmistettava hankintojen **avoimuus, suhteellisuus, tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu, markkinoiden toimivuus sekä hyvän hallinnon periaatteet.**

Avustuksen saajan on hallintoviranomaisen vaatiessa osoitettava hankinnasta aiheutuneiden kustannusten kohtuullisuus. Hankinnoilla voidaan tarkoittaa myös ostopalveluita.

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Arvoltaan erikokoisissa hankinnoissa noudatetaan erilaisia menettelyjä

- Jos arvo ylittää kansallisen ja/tai Euroopan unionin kynnysarvot, sovelletaan hankinnassa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016).
- Jos arvo alittaa kansallisen kynnysarvon, mutta on $\geq 10\,000$ euroa, on kustannusten kohtuullisuus selvitettävä tarjouksilla tms. tavoin (esim. markkinakartoitus, hinnastot). Tarjouksia pyydettyä riittävä määrä, 1 tarjous ei ole riittävää kustannusten selvittämistä. Tehdyt toimet on dokumentoitava ja avustuksen saajan on pystyttävä tarkastuksen yhteydessä esittämään ne.

Puolustus- ja turvallisuushankinnat

- Jos puolustus- tai turvallisuushankinnan arvo ylittää kansallisen ja/tai Euroopan unionin kynnyсарvot, sovelletaan hankinnassa julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annettua lakia (1531/2011).
- Puolustus- ja turvallisuushankinnoissa säädetyн kansallisen kynnyсарvon alittavissa hankinnoissa on hankintayksiköiden noudatettava omia sisäisiä hankintasääntöjä ja -ohjeita. Nämä ohjeet on tarvittaessa pystyttäväт osoittamaan hallintoviranomaiselle ja tarkastusviranomaiselle.

Suorahankinnat

- **Suorahankinnan perusteen tulee aina perustua lakiin.**
- Suorahankinnan käyttö on aina perusteltava ja dokumentoitava ja avustuksensaajan on voitava osoittaa, että hankinnasta aiheutuvat kustannukset ovat kohtuullisia.
- Hankintaa ei saa pilkkoa eriin, laskea poikkeuksellisin menetelmin tai yhdistellä keinotekoisesti, jotta hankintoja koskevia säännöksiä ei tarvitsisi soveltaa.

Muuta muistettavaa hankinnoista

- Jos hankinnasta ei ole pyydetty riittävästi tarjouksia asianmukaisilta tahoilta, tukikelpoisia eivät ole sellaisten hankintojen kustannukset, jotka on tehty:
 - avustuksen saajalta, siirron saajalta tai näiden vastuuasemassa olevan henkilön perheenjäseneltä,
 - avustuksen saajan, siirron saajan tai näiden vastuuasemassa olevan henkilön perheenjäsenen määräysvallassa olevalta yritykseltä tai
 - avustuksen saajan tai siirron saajan johtavassa asemassa olevalta henkilöltä.
- Hankinnoista ilmoittaminen hakuvaiheessa ja niiden tarkastaminen tarkastusvaiheessa

Mistä lisätietoa?

- **Uuden ohjelmakauden oma, uusi verkkosivusto** julkaistu osoitteessa www.eusa-rahastot2021.fi
- Tilaa kuluvan kauden **uutiskirje**, tilaus verkkosivustolta
- Ota **Twitter-tilimme** seurantaan [@EUSARahastot](https://twitter.com/EUSARahastot)
- Sähköpostit: eusa.sm@govsec.fi ja etunimi.sukunimi@govsec.fi

Kiitos!

eusa.sm@govsec.fi

www.eusa-rahastot2021.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet